

Svarīgākais īsumā

- Bezdarbs ASV samazinās lēni
- Eiro kurss pret dolāru nokrīt zem 1,2

Nedēļa tirgos un ekonomikā**Bezdarbs ASV samazinās lēni**

Piektdien, 4.jūnijā, ASV Darba statistikas birojs ir publicējis datus par darbavietu skaitu ASV maijā.

Pašreiz ASV nodarbinātības statistikai investori visā pasaulē pievērš lielu uzmanību, jo vājš darba tirgus ir galvenais faktors, kas kavē ASV ekonomikas atveseļošanos, un galvenais indikators, kas liecina, ka krīze vēl nav beigusies. IKP ASV palielinās kopš 2009. gada 3. ceturkšņa, akciju tirgus ir atguvis lielu daļu savu zaudējumu kopš krīzes sākuma, korporatīvie ienākumi arī ir atgriezušies augstā līmenī, bet ar nodarbinātību ASV viss ir daudz sliktāk – darbavietu skaits pieaug ļoti lēni.

No maija nodarbinātības statistikas gaidīja, ka beidzot tā liecinās par būtisku nodarbināto skaita pieaugumu ASV, kas savukārt nostiprinās uzņēmēju pārliecību, ka krīze ir beigusies. Optimismam pamatu deva arī firmas ADP pārskats par nodarbinātību privātajā sektorā – tas liecināja, ka maijā ASV privātajā sektorā darbavietu skaits pieauga par 55 tūkstošiem, bet aprīļa darbavietu pieaugumu ADP pārskatīja no 32 tūkstošiem uz 65 tūkstošiem.

Tomēr 4. jūnijā publicētais ASV darba tirgus pārskats sagādāja investoriem vilšanos. Galvenais indikators, kuram pievērš uzmanību investori visā pasaulē – darbavietu skaits, kas tika radīts ārpus lauksaimnieciskā sektora – pieauga par 431 tūkstošiem, lai gan vidējā analītiķu prognoze pirms datu publicēšanas bija 513 tūkstoši darbavietu. Pie tam valsts sektorā tika radītas 390 tūkstoši

darbavietu, līdz ar to privātajā sektorā maijā bija izveidots tikai 41 tūkst. darbavietu.

Lielākā daļa no darbiniekiem, kurus maijā nodarbināja ASV valdība, bija pieņemti uz tautas skaitīšanas laiku. Pēc tautas skaitīšanas ASV (t.i. pēc kāda pusgada) vairākums no tiem zaudēs darbu atkal. Maijā tautas skaitīšanas ietvaros tika nodarbināti 411 tūkstoši cilvēku, bet kopā uz tautas skaitīšanas laiku algoto darbinieku skaits sasniedz 564 tūkstošus cilvēku. Tajā pašā laikā štatu līmenī notiek valsts aparāta samazināšana – štatu valdības maijā samazināja darbavietu skaitu par 13 tūkstošiem.

Skaidrs, ka investori pievērš uzmanību galvenokārt privātajā sektorā radīto darbavietu skaitam, jo tieši darbavietu skaits privātajā sektorā liecina par to, cik optimistiski ir noskaņoti uzņēmēji attiecībā uz gaidāmiem mēnešiem, kā arī par to, cik daudz cilvēku ASV saņems pastāvīgas algas. Protams, pagaidu darbi valsts sektorā nav faktors, kas spēs izvilkēt ASV no krīzes.

Runājot par privātajā sektorā radīto sadalījumu starp nozarēm, ir redzams, ka pakalpojumu jomā ASV darbavietu tiek radīts vairāk nekā ražošanā. Maijā ASV darbavietu skaits ražošanā palielinājās par 4 tūkstošiem, pakalpojumu sfērā – par 37 tūkstošiem.

No 37 tūkstošiem pakalpojumu sfērā radītām darbavietām, 31 tūkstotīs attiecās uz pagaidu palīdzības pakalpojumiem. Samazinājās darbavietu skaits mazumtirdzniecībā un finansēs (par 6,6 un 12 tūkstošiem attiecīgi), tomēr pieauga nodarbinātība transporta, veselības un izglītības pakalpojumu sfērā (veselībā un sociālajā aprūpē darbavietu skaits pieauga par 13,1 tūkstotīm).

Kontaktinformācija: e-pasts: info@hipofondi.lv; tālr. 6 777 4455

Šim pārskatam ir vienīgi informatīvs nolūks – tas nav uzskatāms par mārketinga paziņojumu, ieguldījumu pētījumu vai gada/starpperioda finanšu pārskatu, kura sagatavošanas nepieciešamību nosaka normatīvie akti. Šo pārskatu vai nevienu no tā daļām nevar uzskatīt par tiešu un/vai netiešu rekomendāciju attiecībā uz jebkādu aktīvu un finanšu instrumentu pirkšanu, pārdošanu vai iesaistīšanos jebkura cita veida aktivitātes. IPS „Hipo Fondi” neuzņemas nekādu atbildību par tiesīmi/netiesīmiem zaudējumiem (ieskaitot neieģūto peļņu), kā arī soda sankcijām, kas var rasties pārskata ietvertās informācijas izmantošanas dēļ, kā arī par jebkādam citām pārskatā ietvertās informācijas un tajā izteikto apgalvojumu izmantošanas sekām. Visi pārskatā ietvertie secinājumi un apgalvojumi ir balstīti uz informāciju, kas pieejama pārskata sagatavotājiem un kuru pārskata sagatavotāji uzskata par ticamu; neskatoties uz šo, pārskata sagatavotāji neuzņemas nekādu atbildību par šīs informācijas pareizību un/vai precizitāti.

Ražošanas sfērā joprojām turpina samazināties būvniecībā nodarbināto skaits – maijā tas samazinājās par 35 tūkstošiem. Tajā pašā laikā pieauga darbinieku skaits rūpniecībā – šeit darbavietu skaita pieaugums bija 29 tūkstoši, no tiem automašīnu ražošanā tika veidoti 9,3 tūkstoši darbavietu, metālu apstrādē – 10,4 tūkstoši, bet mašīnbūvē – 5,7 tūkstoši.

Turpina pieaugt vidējais darbadienas garums (maijā tas sasniedza 34,2 stundas nedēļā – salīdzinājumā ar 34,1 aprīlī), kā arī vidējie darbinieka ienākumi nedēļā (maijā – 771 dolāri, aprīlī – 767,25). Tas liecina, ka darba devēji arvien vairāk palielina esošo darbinieku noslogojumu un attiecīgi – atalgojumu. Pie tam nozaru griezumā visgarākā vidējā darbadiena ir ražošanā – 40,5 stundas nedēļā, ko var skaidrot gan ar pieaugošo esošo darbinieku noslogojumu, gan ar salīdzinājumā nelielu nepilna laika darbinieku skaitu šajā nozarē.

Joprojām turpina pieaugt tādu cilvēku skaits, kas nevar atrast darbu ilgāk par 27 nedēļām. Ja aprīlī šis skaits bija 6,716 miljoni cilvēku, tad maijā – 6,763 miljoni. Līdz ar to vidējais periods, ko pavadījis vidējais ASV bezdarbnieks bez darba ir pieaudzis līdz 34,4 nedēļām - no 33 nedēļām aprīlī un 23,1 nedēļām – 2009. gada maijā. Tas liecina, ka ASV ir izveidojies noturīgs strukturālais bezdarbs. Noteiktās nozarēs ASV biznesa aktivitāte neatjaunojās, tādēļ cilvēkiem, kas bijuši nodarbināti šajās nozarēs ir grūti atrast darbu – līdz ar to tādu profesiju pārstāvjiem atliek cerēt uz pārkvalifikāciju. Starp tādām nozarēm noteikti ir celtniecība, kur bezdarba līmenis sasniedz 20,1% (pirms gada tas bija 19,2%), profesionālie un biznesa pakalpojumi, kur bezdarba līmenis sasniedz 11,5% (10,9% pirms gada), kā arī atpūtas, izklaides un viesmīlības pakalpojumi – šeit bezdarbs sasniedz 12,4% (pirms gada – 11,9%). Gada laikā nedaudz uzlabojas situācija ražošanā – ja pirms gada bezdarba līmenis šeit bija 12,6%, tad tagad – 10,3%. Galvenokārt tas notika pateicoties nodarbinātības pieaugumam ilgtermiņa lietošanas preču ražošanā – var nojaust, ka lielu lomu nospēlēja ASV valdības palīdzība auto rūpniecībai.

Rezumējot, varētu teikt, ka darba tirgus ASV ir stagnācijā. Jaunas darbavietas galvenokārt ir saistītas ar mazkvalificētiem pagaidu darbiem. Cits darbavietu pieauguma avots pēdējos mēnešos ir valsts iestāžu darbinieku skaita pieaugums.

Nozarēs, kas ir saistītas ar ražošanu (arī ar eksportam orientēto ražošanu) praktiski

nepalielina darbinieku skaitu. Stagnācija ir novērojama celtniecībā un rekreācijas jomās. ASV darba tirgus ir ļoti tālu no atjaunošanās.

Euro kurss pret dolāru nokrīt zem 1,2

Pirmo reizi kopš 2006.gada pavasara euro kurss pret dolāru 4.jūnijā ir noslīdējis zem atzīmes 1,2. Pret Šveices franku euro kurss ir nokritis līdz vēsturiskajam līmenim – zem 1,4 frankiem par euro.

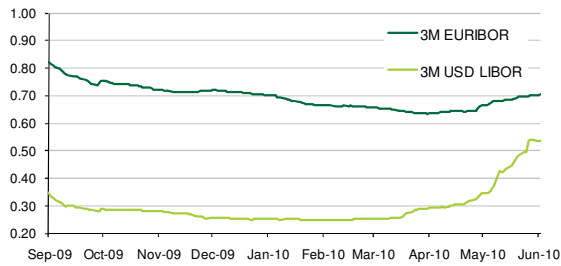
Tas noticis Eiropas akciju tirgus būtiskā krituma ietekmē, kuru savukārt izraisīja banku sektora akciju cenu kritums. Būtiski nokritās *Societe General* Spānijas *BBVA* un *Banco Santander* akcijas, kā arī Francijas *Credit Agricole* un Itālijas *UniCredit* banku akcijas.

Banku sektora akciju kritumu izraisīja baumas, ka *Societe General* grib pārdod savu atvasināto instrumentu tirdzniecības departamentu. *Societe General* pagaidām nekomentē šo ziņu, tomēr investori Eiropas biržās bažījās, ka spert tādu soli *Societe General* piespieda lielie zaudējumi no euro zonas perifēriālo valstu obligācijām, kuros bankai bija liela ekspozīcija. *Societe General* ir liels darījumu partneris Eiropas bankām, līdz ar to tās problēmas var ietekmēt visu Eiropas banku sistēmu. Tieši tāpēc tirgotāji pasaules biržās ir tik jūtīgi pret baumām par *Societe General* stāvokli.

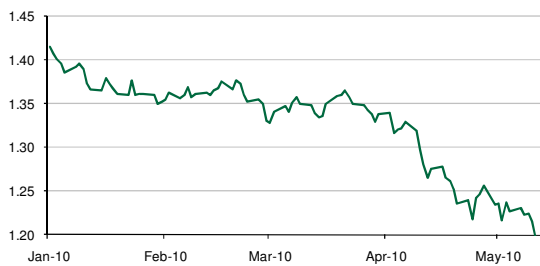
Cits euro vājuma avots bija pēkšņi izskanējušais Ungārijas premjerministra pārstāvja paziņojums, ka valsts finanses ir sliktākā stāvoklī, nekā domāja pirms tam, un ka valstij var draudēt defolts. Diez vai tas ir patiesība, šis paziņojums drīzāk bija iekšpolitiskās spēles sastāvdaļa. Ungārijas stāvoklis ir daudz labāks par Grieķijas un pat Spānijas – budžeta deficīts šim gadam ir ieplānots 3,8% no IKP līmenī, kas ir nieks salīdzinājuma ar Grieķiju. Un tomēr – šis gadījums atgādināja, ka ir daudz pagaidām slēptu problēmu, kas var iedragāt euro zonas stabilitāti. Līdz ar to euro kurss pret dolāru līdz 7. jūnija beigām noslīdēja līdz 1,1916 EUR par dolāru.

Akciju tirgus indeksi		07.06.2010.	1 nedēļa	1M	3M	6M	1 gads	3 gadi
MSCI World	Pasaule	267.17	277.17	281.62	299.31	298.42	249.97	-
MSCI Emerging Markets	Attīstības valstis	889.66	926.40	927.04	974.92	980.34	786.96	-
S&P 500	ASV	1050.47	1089.41	1110.88	1138.70	1103.25	940.09	1490.72
DJIA	ASV	9816.49	10136.63	10380.43	10566.20	10390.11	8763.13	13266.73
Xetra DAX	Vācija	5904.95	5964.33	5715.09	5877.36	5784.75	5077.03	7618.61
Nikkei 225	Japāna	9520.80	9768.70	10364.59	10368.96	10167.60	9768.01	18053.38
Shanghai Composite	Ķīna	2511.73	2592.15	2688.38	3031.07	3331.90	2753.89	3890.80
RTS	Krievija	1340.82	1384.59	1369.91	1508.21	1389.64	1149.95	1803.59
Bombay Sensex	Indija	16781.07	16944.63	16769.11	16994.49	16983.14	15103.55	14186.18
Bovespa	Brazīlija	61182.92	63046.51	62870.88	68846.50	68512.19	53341.01	52049.31
OMX Baltic	Baltija	413.37	409.47	425.10	402.86	-	-	-
OMX Riga	Latvija	336.14	338.20	353.13	326.14	286.06	230.79	665.62
OMX Tallinn	Igaunija	543.99	545.95	574.60	555.39	415.57	302.22	-
OMX Vilnius	Lietuva	308.97	309.46	303.07	307.84	267.69	191.04	-
Valūtas tirgus		07.06.2010.	1 nedēļa	1M	3M	6M	1 gads	3 gadi
EUR/USD		1.1916	1.2305	1.2759	1.3621	1.4819	1.3972	1.3428
USD/LVL		0.5940	0.5761	0.5532	0.5191	0.4764	0.5074	0.5180
EUR/LVL		0.7082	0.7088	0.7058	0.7070	0.7075	0.7089	0.6958
EUR/SEK		9.6737	9.6077	9.7379	9.6777	10.4498	10.9061	-
EUR/RUB		37.9501	38.0021	38.8759	40.5377	44.3414	43.2242	34.7982
Naudas tirgus		07.06.2010.	1 nedēļa	1M	3M	6M	1 gads	3 gadi
EURIBOR	O/N	0.32	0.33	0.32	0.32	0.64	0.55	3.69
	3M	0.71	0.70	0.68	0.65	0.72	1.27	4.14
	6M	1.00	0.99	0.98	0.96	1.00	1.47	4.27
USD LIBOR	O/N	0.30	0.30	0.32	0.18	0.18	0.26	5.30
	3M	0.54	0.54	0.43	0.25	0.26	0.63	5.36
	6M	0.76	0.75	0.64	0.39	0.48	1.20	5.39
LVL RIGIBOR	O/N	1.12	1.16	1.16	1.19	1.54	19.60	3.50
	3M	2.16	2.27	2.26	2.45	9.22	17.92	7.82
	6M	2.74	2.74	2.76	3.37	11.54	16.00	8.44
Valsts obligācijas		07.06.2010.	1 nedēļa	1M	3M	6M	1 gads	3 gadi
Vācija (Bund)	2 gadi	0.49	0.51	0.51	0.88	1.35	1.62	4.45
	10 gadi	2.56	2.67	2.77	3.15	3.19	3.68	4.52
ASV (Treasuries)	2 gadi	0.72	0.78	0.83	0.90	0.77	1.31	5.02
	10 gadi	3.16	3.30	3.43	3.69	3.44	3.84	5.14
Lielbritānija (Gilts)	2 gadi	0.82	0.89	1.08	1.11	1.19	1.33	-
	10 gadi	3.50	3.58	3.84	4.05	3.69	3.92	-
Kredītspreidi		07.06.2010.	1 nedēļa	1M	3M	6M	1 gads	3 gadi
Eiropas investīcijas reitinga kompāniju CDS spredi	3 gadi	122	102	122	52	55	82	-
	5 gadi	135	118	141	77	81	102	-
iTRAXX Europe	10 gadi	136.14	121.30	109.24	91.53	96.80	95.78	-
Eiropas augstā ienesīguma parāda instrumentu CDS spredi	3 gadi	552	506	519	354	435	731	-
	5 gadi	621	556	600	418	491	660	-
iTRAXX Crossover	10 gadi	590	537	603	438	480	557	-
Izejvielas		07.06.2010.	1 nedēļa	1M	3M	6M	1 gads	3 gadi
Nafta	(NYM Light Crude - Futures), USD	71.51	73.97	75.11	81.50	73.93	68.44	66.93
Zelts	XAU, USD	1 239.05	1 215.71	1 207.80	1 131.65	1 157.90	955.30	658.70
Varš	(Copper 3M - Futures), USD	6 278.75	6 939.25	6 940.25	7 540.00	6 999.00	4 980.25	7 430.20

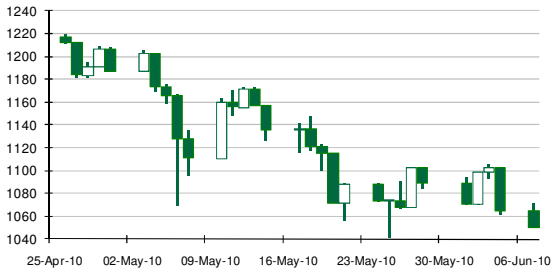
3M naudas tirgus likmes

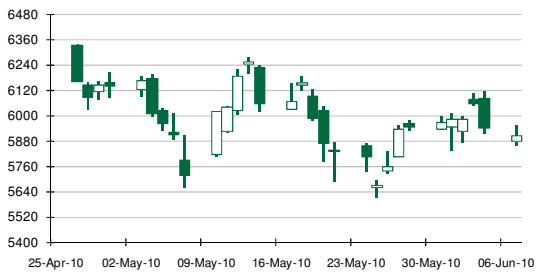
EUR/USD kurss

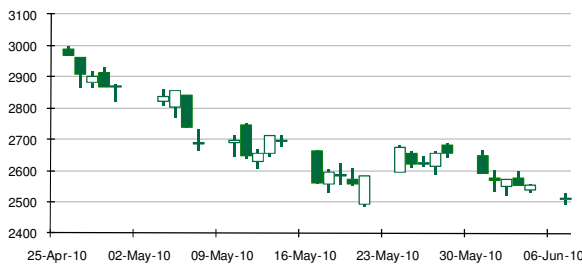
ASV akciju indeksa S&P 500 vērtība

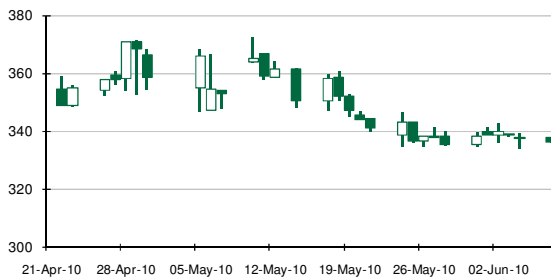
Vācijas akciju indeksa XETRA DAX vērtība

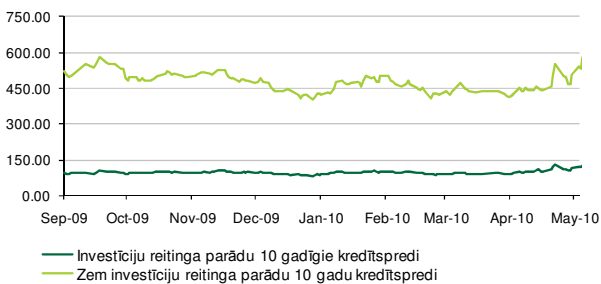
Shanghai Composite indeksa vērtība

OMX Riga indeksa vērtība

10 gadīgo obligāciju kredītpredi (CDS)

HFRX globālais hedžfondu indekss

Pārskatā izmantotās informācijas avots: Thomson Reuters, US Bureau of Labour Statistics